

ÚTTHEIMURIN

Í Føroyum leikar vinnuloyti, menn leita til Íslands og Noregs, aðrastaðni í Europa rópa menn neyðarróp eftir arbeiðsmegi, men stöðan í Vesturýsklandi man kortini vera einastandandi:

Ikki heftir fyri at dyrka Muhammed í bilverksmiðuhøllini

5000 turkiskir arbeiðsmenn í Köln nýta Ford-Taunus gólv-máttur at biðja á — Týskland hevur nú stíva miljón av útlendingum í vinnu, men hevur brúk fyri øðrum 700.000

At innvolurin í einum bramyggjum Fordi-Taunusi er hentur, vistu menn; kortini kom tað Ford-verksmiðjurnir í Köln heldur enn ikki óvart, tað ið teir herfyri søu hitt glæsiga tilfarið nýtt sum bönarplagg hjá turkiskum muhammed-verkamennum.

Millum teir 50.000 menn, sum starvast á fyrirkuni er hópur av turkiskum verkamonnum. Umframt øll tey problemir, sum menn frammanundan vóru vanir við, at fremmandainnflutningurin av arbeiðsmegi náttúrliga forir við sær, máttu teir í hesum føri loysa heilt nýggjan spurning: hinir muhammedansku verkamenn vildu sleppa at rokja trúnaðarskyldu teirra eisini í arbeiðsøðini. Teir vildu sleppa at biðja og falla á knæ við andlitinum móti Mekka.

MOSKÉ Í SAMANSETINGAR HÖLLINI

Ikki hevði áður verið neyðugt at nýtt hinar rissastóru bílhallir til bønhalda ella trúnaðartænastu yvirhøvur, og verksmiðjastjórar vóru rættiliga komnir í dopurhuga — hetta var fyri báðar partar mikið og tyðandi mál at loysa, ikki minst tað at fáa hini tórvandi bönarplagg tilvega.

Men gløggskygður verkamaður bjargaði leiðsluni. Hvi ikki nýta tað tilfarið, sum verður nýtt til máttur og óskylðning í hinum lidnu akkorum?

Hetta dæmi turkum bara væl. Menn ruddaðu teimum hóskandi høli til endamálsins — her settu teir fjølmennir fund, og alt í einum var hetta skotið vörðin moské, har alraflæstu muhammedansku verkamenn Fordverksmiðjurnar vóru teimum Muhammed og Allah virðing og mestu eyðmýkt sína.

VESTURÝSKLAND DREGUR

Týska tjóðin er við at gerast kosmopolitisk burturav — landið hysir alskyns tjóðum sum frálíður. Útlendskir arbeiðsmenn beinleiðis floða inn yvir hini vesturýskum landamørk. Eins og fluga leitar móti ljósi, ferðast teir úr fátæku heimlandum teirra til tað land, har tað flýtur við — um ikki mjólk og hunangi — so tó D-markum, góðum týskum gjaldoyra og arbeiði

Bara Ford-verksmiðjurnar veita 5.000 turkum, 2.000 italíummonum og 1000 úr øðrum londum arbeiði.

Hernevndu 8000 útlendsku verkamenn geva bert káma mynd av hini sonnu fólkalýting, sum hitt týska swirtschaftswunder — búskaparliga undurvirkid hevur ført við sær; henda fólkalýting er tó avgjørt bæði friðarlig og sjálvboðin!

STIV MILLJÓN AV ÚTSETUM

Tilsamans veitir Týskland nú meiri enn einari milljón av fremmandum verkamonnum vinnu — og vinnulívið í sambandstjóðveldinum kann súgva nógv meira í seg. Evstu boðini frá týska verkamálaráðnum siga, at týska vinnulívinum trýtur minst 700.000 mans.

Týskland roynir eftir arbeiðsmegi, ikki einans í øllum Suðureuropu, men í Næreystri og portum av Fjareystri við. Tjóðverjar beinleiðis trola eftir fólki til hin altattendi og støðugt vaksandi týska meginidnaða.

Afturfyri kann Týskland bjóða monnum arbeiði, pening, tryggleika — og ikki minst: nakað at læra fyri menniskju, sum koma úr londum, har fólkalýting er, og lítið og einki brúk fyri teimum.

So seint sum í 1959 vóru í Týsklandi einans 123.000 fremmandir verkamenn, men nú eru útskrivingartørvur í øllum londum, har møgulegt er at heimita fremmandar arbeiðsmegi. Tey, sum hava hug at royna seg í Týsklandi, melda seg hjá týsku sendimanninum og greiða har frá evnum, kunneleika og dugnskapi. Hesin fundur, tá ið menn fyrst ferð hatta týsku xhýrubbassarnar, er at meta javnt við eina sessione ella somu strongu kanning, sum unglingar í flest øllum londum skula gjøgnum fyri at vera hildnir nógv eynaligir, bæði líkamliga og andliga til hertanastu

Tjóðverjar hava heimanfrá lýsingarboð uppá arbeiðsmenn frá týskum verksmiðjum, útslitir í juni áður nevnt: hin nóg eftirspurn arbeiðsmegi beinleiðis floðir inn í landið í støðugum streymi.

FLESTIR ÚR ITALIALANDI, MEN ...

Í desember mánaði í fjór var fyrstu ferð, at talið av útsetum í Týsklandi fór upp um milljónina, men enn í juni mánaða vóru einans 933.000 útlendingar. Storsti bólkurin er av italíummonum. Í juni vóru teir 289.300, spjaddir á arbeiðsplatsum um alt Týskland — 144.300 vóru úr Spaniu og 143.900 úr Grikkalandi.

Annars eru stórar broytingar beint nú við at henda í støddarvirðiskiftinum bólkanna millum. Meðan italíumenn higarit so avgjørt hava verið hin talsterkasti bólkurin, eru spaníumenn og grikkar farnir at nærkast teimum ógvuliga skjótt í seinastuni. Endiliga eru menn farnir at rokna við hinum heilt nýggja áðurnevndu bólk: turkum!

Um ársskiftið í fyrraárið vóru einans 27.000 turkar í landinum. Hetta samsvaraði 3,3 procentum av øllum útlendingum tá. Men longu hálvt ár seinni vóru teir 69.200 í tali ella 7,4 procent.

TURKARNIR VIÐ LÆRA

— Hvi koma so nógvir útlendskir arbeiðsmenn til Týsklands? Ja, her eru menn kanska ikki allir heilt javnir á máli, men starvsmannaumsitingin á hinum risamiklu Ford-verksmiðjunum heldur fyri:

Italíumenninir koma bara fyri at vinna sær pening at senda familjuni heim. Men turkarnir koma eisini fyri at læra. Turkiskur verkamaður, sum hevur arbeitt í týskum idnaði, verður mestur hegnismaður og avbera væl kvalificeraður í heimlandi sínum. At menn hava verið burtur ókir mikið um møguleikar teirra heima. Bert fáir koma til Vesturýsklands við alla, flestir teirra stóðast eitt, tvey ella í mesta lagi trý ár í alt, so fara teir aftur til Turklands.

BÚGVI Í HÁHUSUM (SKYGGJASKRAVARUM)

Eyðsæð er, at ein heil milljón av fremmandum arbeiðsmönnum í landi, har húsaneyðin herjaði frammanundan, hevur hvest iðbúðarsurningin munandi. Nógvar av teim stóru fyrirkomnum gera bart og loysa spurningin fyri teirra verkamenn við sjálvur at byggja iðbúðir. Til domis hava Fólkvagnaverksmiðjurnar bygt ein heilan bý fyri hinar útlendsku arbeiðsmennin. Hetta hava Taunus-smiðjurnar ikki viljað gjørt. Tað er jú tað sama sum at skapa eina øghettoe, halda menn.

Í staðin fyri at hava teir bygt útlendingum ikki minni enn 21 háhús ymsastaðni í Köln. Í hesum búgva so áðurnevndu 8.000 verkamenn og 2.000 arbeiðsfólk hvørt um annað. Ynskir maður at búgva í einaholi, skal hann lata 20 D-markar um vikuna — og búgva fleiri saman, verður leigan lækkað í mun til talið av búgvandi.

FAKKELAGSRÖSLAN VEITIR MONNUM VERN

Ikki skerst burtur, at hinir mongu útlendsku verkamenn hava skapt týsku fakkelaðsøslu trupulleikar — menn hava t. d. borið ótta fyri lonartrýsti!

Landsfelagsskapur týsku verkamanna hevur til kravt, at

1. Veittar verða útlendskum arbeiðsmönnum somu sémðir sum týskum, bæði lonarlaga og sosialpolitiskt.

2. Tað verður nágreiniliga upplýst í sáttmálaskjølum millum útl. arbeiðsmenn og tyskar arbeiðsgevarar, at lonin skal vera hin sáttmálalubundna, sum vanligja verður givin á tí fak-øki, maðurin kjósar sær virksemi.

Hesi krøv eru myndugleikarnir at kalla treytaleyst gingnir við til.

Ein MILLJÓN D-MARKAR

Verkamannaröslan avrikar eisini mikið upplýsingar- og agitátionsarbeiði millum hinar útlendsku slittmenn. Eina ferð um mánaðin verða send úr ymsk rit í meira enn 200.000 eintøkum upplagið, bæði á italiskum, spanskum, grikkum og turkiskum.

Hesir prentlitur verða býttir út ókeypis á arbeiðsplatsum og ókeypis útlendsku verkamonnum hjá sáttmálavirðiskiftum og samráðingum, arbeiðsrætt, virksemi fakkelaðsøslunnar og politiskum lutum.

Spinnið í Gøtu

tygum fáa gott tógv, og skjóta avgreiðslu. Vit keypa óvaskaða og vaskaða ull og selja øll slag av foyry-skum tógvi.

TÖTINGARVIRKIÐ

v/ Ólavur Gregersen — tlf. 20 í Gøtu

AMERIKUMENN FARA UND-IR AT BORA HEIMSINS DJÚPASTA HOL Í KYRRA-HAVINUM

Farið verður inn í jørðina

Tað er ikki bara út í rúmdina, amerikumen eru alspentir at fara. Nú skulu teir eisini royna at sleppa inn í jørðina

Visindamenninir hjá amerikansku stjórni hava boðað frá, at teir eru til reiðar at fara at bora heimsins djúpasta hol inn í jørðina nærindis Hawaii.

Endamálið er at kanna, hvussu jarðaskorpan er tilnevnað, og hvat tilfar er í henni.

Fyrst skulu gerast ymskar roynd

arboringar í Kyrrahavinum. Í 1968 seta teir endaliga hol á umleið 10.000 metra dýpi 1600 km í ein landnýðing úr Hawaii. Hetta stóra boriarbeiðið, meta teir, verður at taka eini trý ár.

Fyrirreikingararbeiðið er rættiliga stórt, og kostnaðurin av tí og sjálvari boringini ikki so litil — men einki verður spart.

Vígsla við áramótið

Sum rúmdargløgvið friðað — mót himni pilgrimslíð — og stírdar sálir biðja, tey vónbrot uttan mið.

»Mær gránað er nú hárið — í fjór og brúður stóð. Svá biva kemst mær árið sum vón við stjórnuð.

»Mær ringja himnaklokkur — mitt liv í tónum fer: ein endaleysur flokkur í endaleysu verð ...

Nú dóttir, ársins spira, er brúðarkransur tín — lat stjórnuleiðir stýra og lat ní vígda vin.

Og nig nú arma lundin við livs og deyða fundine.

PÆTUR

Seinasta leygar- og sunnudag í januar var í Göteborg Europa-meistaraskapir á skoytum fyri menn. Hetta umfatar meistararheiti á 500—1500—5000 og 10.000 mtr. og so eisini fyri samanlagt.

500 mtr. varð eitt sindur óventað vunnin av einum hálendingi, ið rann henda tein í 41,7 sek. Næstir honum vórðu:

2. Magne Thomassen, Noreg 43,3
3. Kaplan, U.S.S.R. 42,3
4. Edw. Matuzenitz, USSR 42,4
5. Ant Antonson, USSR 42,7
6. Ivar Erikson, Noreg 42,8
7. Per Ivar Moe, Noreg 42,9

5000 mtr. varð vunnin av norðmanninum Fred A. Meyer, sum brúkti 74,7 min. Næstir honum vórðu:

2. Edw. Matuzenitz, USSR 74,98

3. Per Ivar Moe, Noreg 75,16

4. Kerk von Kirk, Háländ 75,24

1500 mtr. varð óventað vunnin

av Per Ivar Moe, Noreg, frammanfyri stórfavorittinum. Hesir báðir høvdu somu tíð nevnliga 2:08,5, men av tí at hesir báðir vóru saman og Per Ivar Moe varð fyrstur á mál, varð hann sagdur europameistari at verða.

Teir fyrstu aftaná hesar báðar vórðu:

3. Antz Antson, USSR 2:09

4. Victor Kotziskin, USSR 2:10,7

5. Ivar Erikson, Noreg 2:10,8

6. Magne Thomassen, Noreg 2:11,8

1000 mtr. varð eisini óventað vunnin av síanum Johnny Nielsen

ið rann strekkið uppá 16:02,9 min.

2. Rudl L., Háländ 16:06,4

3. Victor Kotziskin, USSR 16:11,5

4. Kerk von Kirk, Háländ 16:12,1

5. Per Ivar Moe, Noreg 16:15,3

Í samandrag varð russarin Edv. Matuzenitz bestur við 181,393, síð-

ani komu:

2. Per Ivar Moe, 181,658 stig

3. Victor Kotziskin 182,702 stig

4. Rudl Liebrichts 182,920 stig

Í Svøríki varð í seinastu viku, hildin ein kapping í fleiri greinum innan skirening, har m.a. Finland vann 25 mtr. stafett frammanfyri Noreg. Í lið, Svøríki í lið og USSR.

Í kombinerað langrend og hopp vann norðmaðurin Hans A. Sørensen.

Í 30 km. langrend vórðu teir bestu:

1. Asser Rørdal, Svøríki

2. Ehro Møntyranta, Finland

3. Jarndum Egge, Noreg

Íttróttamaður.